

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม และจำแนกตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีม และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา ชั้นปีที่ 2 และ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 55 ข้อ โดยสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม 3 ด้าน คือ ด้านบทบาทในการทำงานด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม แบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ดำเนินการแจกแบบสอบถาม จำนวน 17 ฉบับ และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เก็บคืนได้ครบตาม จำนวน 17 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานภาพการพักอาศัย โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงาน

เป็นทีม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (Independent Sample Test) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กรณีเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยรวมและเป็นรายด้าน คือ ด้านด้านบทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาชายและหญิงมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีสถานภาพการพักอาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษา พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนักศึกษาเห็นด้วยกับการส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของมหาวิทยาลัยที่มีนโยบายในการจัดการเรียนการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น และส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และทักษะในการใช้ชีวิต นักศึกษาเห็นว่าในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนและกิจกรรมนักศึกษาที่

มหาวิทยาลัยกำหนดจะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมอย่างเหมาะสมมากขึ้น เช่น ในด้านบทบาทการทำงานของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตระหนักถึงสถานภาพและแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น ในด้านกระบวนการทำงานเป็นทีม ทำให้นักศึกษารู้จักกระบวนการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ กำหนดวิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสม และฝึกให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วยเหลือทีมให้ ประสบผลสำเร็จ ส่วนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีมทำให้นักศึกษาเกิดความสามัคคี รู้จัก เรียนรู้และเข้าใจผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้อง กับ อานาจ จันทรพิทยาน.(2547:32) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มจะช่วยพัฒนานักศึกษาทั้งด้าน การเรียนการคิด การค้นคว้า และพัฒนาความสามารถในการปรับตัวได้อย่างสมบูรณ์และสอดคล้องกับ งานวิจัย ของธาริณี สุขจิตต์.(2544:64) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เป็นกรรมการบริหาร ชมรมต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า จากการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมอย่างมาก เพราะมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความรักสามัคคี และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบทบาทในการทำงาน พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทในการทำงานของ นักศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า ผู้นำทีมให้ความสำคัญกับการวางแผน งานคอยจูงใจให้สมาชิกทีมทำงานตามแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามเอาใจใส่ในผลงานของ สมาชิกทีมอย่างเท่าเทียม สมาชิกภายในทีมแสดงบทบาทของสมาชิกทีมได้อย่างเหมาะสม เช่น ร่วม รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ร่วมแก้ไขปัญหาของทีม มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้วยความจริงใจ อย่่างไรก็ตาม เพื่อให้พฤติกรรมการทำงานเป็น ทีมของนักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น นักศึกษาได้เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า มหาวิทยาลัยควร สนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาให้มากขึ้น และจัดการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาการทำงานเป็นทีมให้แก่ักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าเป็นโอกาสที่ดีในการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีมเพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการฝึกฝนความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดย ผ่านทางกิจกรรมของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยสนับสนุน ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา.(2538:70- 71) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมของนักศึกษาควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนจะช่วยพัฒนานักศึกษา ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมของนักศึกษาได้

1.2 ด้านกระบวนการทำงานเป็นทีม พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านกระบวนการทำงาน เป็นทีมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษารู้จักกำหนดเป้าหมายและวางแผน งานร่วมกันก่อนการปฏิบัติงาน มีการกำหนดวิธีการ วางขั้นตอนการทำงานและระยะเวลาอย่างเป็น ระบบ มอบหมายหน้าที่ภายในทีมได้เป็นอย่างดี เมื่อมีปัญหาสามารถประชุมปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา

ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้พฤติกรรมด้านกระบวนการทำงานเป็นทีมได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้น นักศึกษาเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมให้มหาวิทยาลัยช่วงส่งเสริมและปรับปรุงพฤติกรรมด้านกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ในส่วนของ การติดต่อประสานงานให้มีความรวดเร็วมากขึ้น และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สมาชิกภายในทีมร่วมกันกำหนดขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องการความรวดเร็วและความมีวินัยของสมาชิกทีมเพื่อความสำเร็จของงาน ดังที่ กวี วงศ์พุด. (2540 : 41-42) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำงานเป็นทีมว่า ในการทำงานร่วมกัน ควรเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สมาชิกได้ประชุมตกลงร่วมกัน เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นทีมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษารู้จักปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกภายในทีมได้เมื่อมีการทำงานร่วมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกทีม พร้อมให้ความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ วางตัวเป็นกลาง และกล่าวคำชมเชยเพื่อสมาชิกในทีม เมื่อผลงานประสบผลสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ดังที่ ฮาเวย์ (Harvey. 1998:11-26) กล่าวถึงหลักการการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพว่า ต้องมีความเชื่อใจกัน มีการประสานสัมพันธ์ ยอมรับฟังความคิดเห็น และเปิดรับความขัดแย้งโดยยึดหลักของข้อเท็จจริง

2. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชายในช่วงของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยกำลังอยู่ในวัยรุ่นที่ให้ความสำคัญกับเพื่อน เพราะเพื่อนมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาชาย โดยในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาชายส่วนใหญ่จะจัดกลุ่มกับเพื่อนเพศเดียวกัน และทำกิจกรรมเป็นหมู่คณะที่ตนเองมีความสนิทมากกว่านักศึกษา นอกจากนั้นภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่นอาจมีส่วนให้นักศึกษาชาย มีภาวะความเป็นผู้นำมากกว่านักศึกษาหญิง เพราะวัยรุ่นชายจะมีความสามารถในการสื่อสารมากขึ้น กล้าแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกรักของตนเองกล้าตัดสินใจ มีความอดทน และชอบเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ สอดคล้องกับ มารศรี สุธานี. (2545:2-4) ที่ได้กล่าวว่า ผู้นำต้องมีความสามารถในการจัดการโครงสร้างของทีมงานอย่างชัดเจน มีบทบาทในการสื่อสารที่เปิดเผย และยอมรับฟังความเห็นของทุกฝ่าย มีความรับผิดชอบ เนื่องจากการทำงานร่วมกันต้องการความชัดเจนและความรวดเร็วในการตัดสินใจของผู้นำ จึงทำให้พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในด้านบทบาทการทำงานของนักศึกษาชายและหญิงมีความแตกต่างกัน ในด้านกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน อาจเป็นเพราะวิธีการทำงานร่วมกันของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน โดย นักศึกษาชายให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานเป็นทีมที่เน้นการตัดสินใจที่รวดเร็วมากกว่านักศึกษาหญิงเพื่อให้ผลงานสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชายมีความคุ้นเคยกับการ

ทำงานเป็นหมู่คณะมากกว่านักศึกษาหญิง ขณะที่กระบวนการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาหญิงอาจต้องใช้เวลาในการแสดงความคิดเห็นและทำความเข้าใจร่วมกันมากกว่านักศึกษาชาย เพื่อหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดจากผลของกระบวนการทำงาน ดังที่ แซงค์ (วินิจ เกตุขำ, 2542 : 76: อ้างอิงจาก Chang, 1995:5-9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการบริหารทีมที่ดีว่าต้องมีการสื่อสารที่ดี เข้าใจง่าย แปลความหมายได้ สมาชิกทีมต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน และต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน และต้องมีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างในการทำงาน อาจเป็นผลให้ด้านกระบวนการทำงานของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกันสอดคล้องกับสมมุติฐาน อาจเป็นเพราะลักษณะการรวมกลุ่มของนักศึกษาชายและหญิงโดยธรรมชาติมีลักษณะที่ต่างกัน โดยนักศึกษาชายจะรวมกลุ่มกันและให้ความช่วยเหลือกันอย่างเปิดเผย ทำงานร่วมกับสมาชิกทีมในลักษณะที่ไม่เป็นทางการเช่น ถ้าชอบทำกิจกรรมอาสา รักการเดินทาง นักศึกษาที่มีทัศนคติคล้ายกันก็จะจัดกลุ่มทำงานร่วมกัน ส่วนนักศึกษาหญิงจะทำงานในลักษณะที่เป็นทางการ ไม่ค่อยทำกิจกรรมเป็นหมู่คณะซึ่งอาจเป็นผลให้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีมของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานของมหาวิทยาลัย มิได้มุ่งจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมให้กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ โดยนักศึกษาทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการฝึกฝนให้มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมที่เหมาะสม และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ ในการทำงานเป็นทีม นักศึกษาต้องได้รับการฝึกฝนพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านบทบาทในการทำงาน ซึ่งนักศึกษาต้องแสดงบทบาทของผู้นำในฐานะผู้นำทีมและแสดงบทบาทผู้ตามในฐานะสมาชิกทีม โดยมีได้พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนทั้งบทบาทของผู้นำและผู้ตามในการทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งในส่วนของกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน เช่น กิจกรรมอภิปรายกลุ่ม การแสดงละคร การศึกษากรณีตัวอย่าง และ กิจกรรมนักศึกษา เช่น กิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนากิจกรรมกีฬาที่เป็นทีม กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร กิจกรรมของสโมสรนักศึกษาของคณะต่างๆ กิจกรรมเชียร์ เป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และตระหนักถึงบทบาทของตนเมื่อต้องทำงานร่วมกันกับผู้อื่นๆ ดังที่ แสงดาว วัฒนาสกุลเกียรติ (2547:74) ได้กล่าวว่า การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันจะช่วยให้บุคคลเข้าใจในตนเองและผู้อื่นๆ ได้ และช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ เจตคติ ความสนใจ และช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในส่วนของกระบวนการทำงานเป็นทีม ก็มีได้คำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพราะกระบวนการทำงานเป็นทีมต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทีมทุกคน เพื่อให้ผลงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด หากผลงานไม่ประสบผลสำเร็จ สมาชิกทุกคนในทีมต่างมีส่วน

ร่วมในผลที่เกิดขึ้น จึงเป็นผลให้นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการพักอาศัยต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้มีโอกาสทำกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น การออกค่ายอาสา การออกค่ายพุทธบุตร ทำให้นักศึกษาที่มีสถานภาพการพักอาศัยต่างกันได้มีโอกาสใช้ชีวิตร่วมกันในสภาพแวดล้อมเดียวกัน จนรู้จักที่จะเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันเป็นทีมและอาจเป็นเพราะความรู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำร่วมกับเพื่อนนักศึกษาในการทำกิจกรรมทั้งในส่วนของกิจกรรมในชั้นเรียนตามรายวิชาต่างๆ และกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นซึ่งเป็นผลให้เกิดความผูกพันในหมู่คณะและเห็นว่าสถานภาพการพักอาศัยที่ต่างกันไม่มีผลใดๆ กับการทำกิจกรรมเป็นทีมร่วมกัน นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะ นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้รู้จักเรียนรู้ที่จะพัฒนาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้นักศึกษารู้จักที่จะปรับตัวได้ง่าย ซึ่งตรงตามความต้องการของมหาวิทยาลัยที่เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักศึกษา สอดคล้องกับ วุฒยาศัย ฤกษ์เมธ.(2546 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในรูปแบบกิจกรรมบังคับพบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการพักอาศัยที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในรูปแบบกิจกรรมบังคับไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสถานภาพการพักอาศัยของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโปรแกรมภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า

1. ทางมหาวิทยาลัยควรมีการสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษาให้มากขึ้นในทุกๆ ด้าน เช่นการจัดกิจกรรมภายใน นิทรรศการ กีฬาภายในมหาวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะความเคารพความคิดเห็นและหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน

2. ทางมหาวิทยาลัยควรมีการจัดส่งเสริมการอบรมหลักสูตรเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทำงานเป็นทีมมากขึ้น

3. อาจารย์ประจำคณะควรมีส่วนร่วมในการช่วยให้คำแนะนำกับกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาให้มากขึ้น เพื่อความเข้าใจถึงการทำงานร่วมกัน และบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เช่นกิจกรรมรับน้อง กิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในคณะ กิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาสถาบันอื่นๆ ในระดับอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยของรัฐและเอกชนอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น เช่น ด้านประสิทธิภาพของการทำงาน ด้านความเป็นผู้นำ-ผู้ตามในการทำงานทีม เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา

4. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาของพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา